

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/736**z 31. marca 2023****o vymedzení technických podrobností uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s virtuálnymi obchodnými bodmi v Únii inými ako TTF**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2022/2578 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 1,

keďže:

- (1) Nariadením Rady (EÚ) 2022/2578, ktorým sa zavádza mechanizmus korekcie trhu na ochranu občanov Únie a hospodárstva pred nadmerne vysokými cenami, sa stanovuje dočasný mechanizmus korekcie trhu pre príkazy zadávané na obchodovanie s derivátmi vo virtuálnom obchodnom bode Title Transfer Facility (ďalej len „TTF“) a derivátmi spojenými s inými virtuálnymi obchodnými bodmi (ďalej len „VTP“) s plnením o jeden mesiac až jeden rok. To znamená, že mechanizmus korekcie trhu sa uplatňuje na akýkoľvek komoditný derivát obchodovaný na regulovanom trhu, ktorého podkladovým aktívom je transakcia s plynom v ktoromkoľvek VTP v Únii.
- (2) Podľa článku 1 nariadenia o mechanizme korekcie trhu sa tento mechanizmus uplatňuje na príkazy zadávané na obchodovanie s derivátmi TTF a derivátmi spojenými s inými virtuálnymi obchodnými bodmi nachádzajúcimi sa v Únii.
- (3) V nariadení o mechanizme korekcie trhu sa stanovujú technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu len vo vzťahu k pokynom zadávaným pre deriváty TTF, a nie k pokynom zadávaným pre deriváty spojené s inými VTP. Dôvodom bola naliehavá potreba uplatňovať mechanizmus korekcie trhu na deriváty TTF, ktoré sa bežne považujú za štandardný zástupný ukazovateľ cien pre európsky trh s plynom, a tiež skutočnosť, že uplatňovanie tohto mechanizmu na príkazy na deriváty spojené s inými VTP si vyžadovalo dodatočnú prípravu. Nariadením o mechanizme korekcie trhu sa preto Komisia splnomocňuje prijať vykonávací akt s cieľom vymedziť technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s takýmto inými VTP, najmä pokiaľ ide o výskyt prípadu korekcie trhu a uplatňovanie dynamického ponukového limitu v súvislosti s takýmto derivátmi. Nariadenie o mechanizme korekcie trhu takisto splnomocňuje Komisiu, aby výnimočne vylúčila určité deriváty spomedzi tých, ktoré sú spojené s inými VTP.
- (4) Vymedzenie technických podrobností uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s takýmto inými VTP, ako aj možné vylúčenie určitých derivátov z rozsahu uplatňovania mechanizmu korekcie trhu spomedzi tých, ktoré sú spojené s inými VTP, by malo vychádzať z kritérií zakotvených v článku 9 ods. 2 nariadenia o mechanizme korekcie trhu, konkrétne z likvidity a dostupnosti informácií o cenách derivátov spojených s inými VTP a z vplyvu rozšírenia mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP na toky plynu v rámci Únie a bezpečnosť dodávok a na stabilitu finančných trhov. Takéto vymedzenie a prípadné vylúčenie by malo vychádzať aj zo správ o posúdení účinkov predložených agentúrou ACER a orgánom ESMA do 1. marca 2023 podľa článku 8 ods. 2 nariadenia o MCM.
- (5) Mechanizmus korekcie trhu pre deriváty TTF sa aktivuje, keď nastane prípad korekcie trhu, t. j. keď zúčtovacia cena derivátu TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci uverejnená spoločnosťou ICE Endex B.V. presiahne 180 EUR/MWh a je o 35 EUR vyššia ako referenčná cena za tri pracovné dni. Mechanizmus korekcie trhu pre deriváty spojené s inými VTP v Únii by sa mal aktivovať v tom istom čase, keď nastane prípad korekcie trhu. Je to z týchto dvoch hlavných dôvodov. Po prvé, v porovnaní s derivátom TTF sú mnohé deriváty spojené s inými VTP ako TTF menej likvidné. Ak by sa aktivácia mechanizmu korekcie trhu zakladala na nelikvidných futures, mechanizmus môže byť náchylný na manipuláciu a viesť k zbytočným alebo oneskoreným aktiváciám. Po druhé, ak by sa mal mechanizmus

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2578 z 22. decembra 2022, ktorým sa zavádza mechanizmus korekcie trhu na ochranu občanov Únie a hospodárstva pred nadmerne vysokými cenami (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 45).

korekcie trhu aktivovať len v prípade niektorých derivátov VTP, obchodovanie sa môže presunúť na deriváty spojené s inými VTP, čo by mohlo viesť k deformáciám na energetických alebo finančných trhoch Únie, napríklad prostredníctvom arbitráže účastníkov trhu medzi korigovanými a nekorigovanými derivátmi na úkor spotrebiteľov. S týmto posúdením sa stotožňuje aj hodnotiaca správa agentúry ACER, v ktorej sa uvádza, že aj mechanizmus korekcie trhu pre deriváty spojené s inými VTP v Únii by sa mal aktivovať na základe zúčtovacej ceny TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci podľa článku 4 ods. 1 nariadenia o mechanizme korekcie trhu.

- (6) Ak nastane prípad korekcie trhu, nariadením o mechanizme korekcie trhu sa stanoví dynamický ponukový limit, podľa ktorého by organizátori trhu nemali prijať a účastníci trhu s derivátmi TTF nemali zadávať pokyny na deriváty TTF s dobou splatnosti v období od doby splatnosti derivátu TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci do doby splatnosti derivátu TTF s plnením v nasledujúcom roku s cenami, ktoré preyšujú o 35 EUR referenčnú cenu uverejnenú agentúrou ACER v predchádzajúci deň. Tento dynamický ponukový limit je vhodný aj pre pokyny týkajúce sa derivátov spojených s inými VTP a nevyžaduje si úpravy. Podobne ako v prípade derivátov TTF, zábezpeka dodávok vo výške 35 EUR/MWh predstavuje priemerný rozdiel medzi referenčnou cenou a cenou futures s plnením o jeden mesiac pre viaceré deriváty spojené s inými VTP v lete 2022 a odráža náklady na možné preťaženie infraštruktúry pri preprave plynu z terminálu LNG do kontinentálnej Európy v iných regiónoch Únie. Okrem toho by uplatňovanie rovnakého bezpečnostného stropu na všetky deriváty VTP malo obmedziť riziko neprimeraného presunu obchodovania medzi VTP a riziko narušenia rovnakých podmienok medzi rôznymi regiónmi v rámci Únie pri získavaní LNG, čo by mohlo viesť k fragmentácii trhov v rámci Únie. Agentúra ACER vo svojej hodnotiacej správe súhlasí s tým, že dynamický ponukový limit, ktorý sa uplatňuje na pokyny pre TTF deriváty, je vhodný aj pre pokyny pre deriváty spojené s inými VTP.
- (7) Komisia zastáva názor, že mechanizmus korekcie trhu by sa mal uplatňovať na všetky deriváty spojené s inými VTP a že by sa nemala uplatňovať žiadna výnimka. Agentúra ACER a orgán ESMA vo svojich správach o posúdení účinkov potvrdili stanovisko Komisie, konkrétne, že zahrnutie iných VTP nevedie k významným negatívnym účinkom na finančné trhy alebo trhy s plynom. Agentúra ACER aj orgán ESMA konštatovali, že rozšírenie mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP môže mať obmedzené dodatočné prínosy, že väčšina týchto derivátov chýba dostatočná likvidita a že niektorým centrálnym zúčtovacím protistranám (ďalej len „CCP“) môžu vzniknúť dodatočné náklady na zmenu ich procesu riadenia zlyhania. Vzhľadom na vykonávanie nariadenia o mechanizme korekcie trhu však agentúra ACER aj orgán ESMA súhlasili so záverom Komisie, že uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu na všetky deriváty spojené s inými VTP nevedie k významným negatívnym účinkom na finančné trhy alebo trhy s plynom. Komisia vo svojom posúdení a v súlade s článkom 9 ods. 2 nariadenia o mechanizme korekcie trhu analyzovala najmä tieto kritériá.
- (8) Po prvé, informácie o cenách derivátov spojených s inými VTP, na ktoré sa vzťahuje tento vykonávací akt, sú ľahko dostupné, keďže s týmito derivátmi sa obchoduje na regulovaných trhoch, ktoré pravidelne poskytujú informácie o cenách.
- (9) Po druhé, nedostatočná likvidita niektorých derivátov spojených s inými VTP nevedie v praxi k významným problémom pri vykonávaní, keďže Komisia zámerné zvolila vysoko likvidné TTF futures s plnením o jeden mesiac ako spúšťač aktivácie mechanizmu korekcie trhu pre iné VTP.
- (10) Po tretie, rozšírenie na deriváty spojené s inými uzlami pravdepodobne nebude mať žiadny výrazne negatívny vplyv na bezpečnosť dodávok. Dôvodom je, že hlavný nástroj na predchádzanie problémom s bezpečnosťou dodávok, „prémia“ zahrnutá v ponukovom limite (navýšenie oproti trhovým cenám LNG alebo „bezpečnostný strop“, ako sa uvádza v odôvodnení 19 nariadenia o MCM), sa bude uplatňovať na všetky deriváty a zabezpečí, aby mechanizmus korekcie trhu nenarušil schopnosť Únie prilákať LNG. Rozšírenie pravdepodobne nebude mať ani žiadny výrazne negatívny vplyv na toky plynu v rámci EÚ z dôvodu dočasného uplatňovania mechanizmu korekcie trhu a skutočnosti, že toky plynu v rámci Únie sú výsledkom komplexného súboru pozícií, ktoré vyplývajú nielen zo zmlúv o derivátoch, ale aj z mnohých ďalších vplyvov, ktoré nie sú ovplyvnené mechanizmom korekcie trhu, ako sú dlhodobé dodávateľské záväzky, krátkodobé a spotové obchody a transakcie uzatvorené mimo burzy.

- (11) Od rozšírenia mechanizmu korekcie trhu sa napokon neočakáva žiadny významný vplyv na stabilitu finančných trhov, pretože viac ako 90 % derivátov zemného plynu, s ktorými sa obchoduje na regulovaných trhoch v Únii, sú deriváty TTF. Pokiaľ ide o potenciálne dodatočné náklady, ktorým môžu niektoré CCP čeliť pri zmene svojho postupu riadenia zlyhania, orgán ESMA konštatoval, že v čase uverejnenia svojej správy o posúdení účinkov žiadna CCP neposkytla informácie o tom, že by sa v dôsledku nariadenia o mechanizme korekcie trhu mohli vyžadovať významné zmeny.
- (12) Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia dospela k záveru, že žiadny derivát spojený s inými VTP by nemal byť výnimočne vylúčený z rozsahu pôsobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu.
- (13) S cieľom zachovať riadne fungovanie trhov s derivátmi a umožniť účastníkom trhu primerane riadiť svoje rizikové expozície je mimoriadne dôležité, aby toto nariadenie nezasahovalo do zmlúv uzavretých pred nadobudnutím jeho účinnosti. Z rovnakého dôvodu by účastníci trhu mali mať možnosť účinne kompenzovať pozície v derivátoch spojených s inými VTP otvorenými pred uplatňovaním tohto nariadenia. Dynamický ponukový limit by sa preto nemal vzťahovať na zmluvy uzavreté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, ani na obchody, ktoré účastníkom trhu umožňujú kompenzovať alebo znižovať pozície vyplývajúce zo zmlúv o derivátoch spojených s inými TTF uzavretých pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia. CCP okrem toho zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní riadneho fungovania trhov s derivátmi TTF tým, že zmierňujú riziko protistrany. Rovnako dôležité je zabezpečiť, aby rozšírenie mechanizmu na iné VTP neohrozilo CCP, ktoré zúčtovávajú príslušné nástroje ohrozené v prípade zlyhania zúčtovacieho člena. Tieto CCP by preto mali byť schopné vykonávať postupy riadenia zlyhania bez toho, aby podliehali ponukovému limitu. Na tento účel by sa dynamický ponukový limit nemal vzťahovať na obchody vykonané v rámci procesu riadenia zlyhania organizovaného zo strany CCP.
- (14) Neexistuje žiadny dôvod neuplatňovať iné koncepčné prvky mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP. Patria sem pravidlá upravujúce pozastavenie mechanizmu korekcie trhu. Treba poznamenať, že podľa článku 4 ods. 8 by sa v prípade konkrétnych náznakov, že bezprostredne hrozí prípad korekcie trhu, mala aktivácia mechanizmu korekcie trhu pozastaviť, ak by to spôsobilo neúmyselné narušenia trhu. Rovnako by sa mal podľa článku 6 mechanizmus korekcie trhu kedykoľvek pozastaviť, ak by dynamický bezpečnostný strop viedol k vážnym narušeniam trhu, ktoré by ovplyvnili bezpečnosť dodávok, povinné ciele zníženia dopytu alebo stabilitu a riadne fungovanie trhov s energetickými derivátmi, toky plynu v rámci Únie, rozdiely medzi trhovými cenami plynu v rámci Únie alebo v porovnaní s inými oblasťami na svete, alebo platnosť existujúcich zmlúv o dodávkach plynu. Pri posudzovaní neúmyselných narušení trhu by sa mal zväziť vplyv na európsky trh ako celok a osobitne aj na každý VTP, na ktorý sa mechanizmus korekcie trhu vzťahuje; v prípade takéhoto neúmyselného narušenia trhu by sa rozhodnutie o pozastavení uplatňovalo podľa článku 6 nariadenia o mechanizme korekcie trhu.
- (15) Vzhľadom na nestálu a nepredvídateľnú situáciu na trhu so zemným plynom je dôležité zabezpečiť, aby sa mechanizmus korekcie trhu mohol čo najskôr uplatniť na deriváty spojené s inými VTP, ak sú splnené podmienky odôvodňujúce jeho aktiváciu. Technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP by sa preto mali vymedziť do 31. marca 2023. S cieľom poskytnúť spoločnostiam prevádzkujúcim v Únii VTP iné ako TTF čas na vykonanie potrebných úprav by sa však tento vykonávací akt mal uplatňovať až od 1. mája 2023.
- (16) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru pre mechanizmus korekcie trhu,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

V tomto nariadení sa vymedzujú technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s virtuálnymi obchodnými bodmi v Únii (ďalej len „VTP“), ktoré nie sú virtuálnym obchodným bodom Title Transfer Facility (ďalej len „TTF“), v súlade s článkom 9 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2578.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje vymedzenie pojmov uvedené v článku 2 nariadenia (EÚ) 2022/2578.

Uplatňuje sa aj toto vymedzenie pojmov:

1. „derivát spojený s inými VTP s plnením v nasledujúcom mesiaci“ je derivát spojený s inými VTP s najskorším dátumom splatnosti spomedzi derivátov s jednomesačnou splatnosťou obchodovaných na danom regulovanom trhu;
2. „derivát spojený s inými VTP s plnením v nasledujúcom roku“ je derivát spojený s inými VTP s najskorším dátumom splatnosti spomedzi derivátov s dvanásťmesačnou splatnosťou obchodovaných na danom regulovanom trhu.

Článok 3

Uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu na iné VTP

Toto nariadenie sa vzťahuje na príkazy zadávané na obchodovanie s derivátmi spojenými s inými VTP, ktoré sa nachádzajú v Únii, než je TTF.

Článok 4

Prípady korekcie trhu v súvislosti s inými VTP v Únii

1. Prípady korekcie trhu súvisiaci s derivátmi spojenými s inými VTP nastáva, keď sú splnené podmienky vymedzené v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2578.
2. Dynamický ponukový limit podľa článku 4 ods. 5 a 7 nariadenia o mechanizme korekcie trhu sa uplatňuje na deriváty spojené s inými VTP, ktorých platnosť uplynie v období od dátumu uplynutia platnosti derivátov s plnením v nasledujúcom mesiaci do dátumu uplynutia platnosti derivátov v nasledujúcom roku.
3. Organizátori trhu s derivátmi spojenými s inými VTP a účastníci trhu s takýmito derivátmi každodenne monitorujú webové sídlo agentúry ACER.

Článok 5

Pozastavenie a deaktivácia mechanizmu korekcie trhu v súvislosti s derivátmi spojenými s inými VTP

Toto pozastavenie a deaktivácia mechanizmu korekcie trhu v súvislosti s derivátmi spojenými s inými VTP sa uskutoční v súlade s článkami 5 a 6 nariadenia o mechanizme korekcie trhu.

Článok 6

Zachovanie predchádzajúceho stavu

Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

- a) zmluvy o derivátoch spojených s inými VTP uzavreté pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia;
- b) nákup a predaj derivátov spojených s inými VTP s cieľom kompenzovať alebo znížiť objem zmlúv na deriváty spojené s inými VTP uzavretých pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia;
- c) nákup a predaj zmlúv o derivátoch spojených s inými VTP ako súčasť postupu riadenia zlyhania CCP vrátane mimoburzových (OTC) obchodov registrovaných regulovaným trhom na účely zúčtovania.

*Článok 7***Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť siedmym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. mája 2023.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 31. marca 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN
